Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 225. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 23, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 23-го ЛИСТОПАДА 1996 р. Ч. 225. РІК CIII.

Депутати вимагають суду над І. Симоненком

Київ. — Група депута-тів Верховної Ради зверну-лися до генерального прокурора України з вимогою порушити кримінальну справу проти члена депутатської групи „Союз" Івана Симоненка, який закликав вивести із Севастополя українські війська, назвавши їх „окупаційними", повідомила 20-го листопада УНІАР.

72 народні обранці на чолі з членом депутатської групи „Конституційний центр" і головою Демократичної Партії України Володимиром Яворівським скерували генеральному прокуророві Григорієві Ворсінову депутатське звернення, в якому вимагають проведення перевірки і притягнення до суду І. Симоненка, оскільки його пропозиція мала на меті зміну кордонів України.

Як відомо, І. Симоненко запропонував на розгляд Верховної Ради проєкт закону під назвою „Про виведення військових формувань Російської Федерації з території України", в якому всуперечь назві пропонується вивести з Криму українські „окупаційні війська" до 1-го липня 1997 року. Крім того, І. Симоненко назвав Кримську Автономну Республіку „колонією України", а Севастопіль „тимчасово окупованим містом".

Депутатські групи „Конституційний центр", „Реформи", „Єдність", фракція Народного Руху України і група „Соціяльно-ринковий вибір" заявили, що „документ" ображає честь і гідність українських військовиків, державних службовців і членів їхніх родин, що працюють і мешкають на території півострова і Севастополя. Депутати також ствердили, що проєкт І. Симоненка має явні ознаки злочину згідно із статтею 62 Кримінального кодексу України, яка передбачає „відповідальність за зумисні дії, вчинені з метою зміни території або державного кордону України, а так само публічні заклики та розповсюдження матеріялів із закликом до вчинення таких дій".

Автори звернення також звертають увагу генерального прокурора на те, що І. Симоненко за останні два роки неодноразово порушував 62 статтю Кримінального кодексу України. Вони вимагають дістати в Службі Безпеки України відповідні матеріяли і долучити їх до кримінальної справи.

Президенти України, Польщі і Литви закликали до припинення протистояння в Білорусі

Київ. — Президенти України, Польщі і Литви у спільній заяві закликали керівництво Білорусі покласти край політичній кризі в країні, викликаній спробами президента Александра Лукашенка сконсолідувати в своїх руках якнайбільше влади, повідомила 21-го листопада УНІАР.

„Як найближчі сусіди Республіки Білорусь з турботою за її майбутнє, повною мірою поважаючи її суверенітет, закликаємо вирішити наявний конфлікт конституційним шляхом, дотримуватися прав і громадських свобод людини у відповідності до загальновизнаних міжнародних норм і принципів демократії", — пишуть президенти у своїй заяві, стверджуючи, що відносини у регіоні повинні будуватися на принципах статуту ООН, загальної Декларації прав людини, прикінцевого акту конференції з безпеки та співробітництва в Європі, а також Паризької хартії.

Як відомо, А. Лукашенко за допомогою референдуму, призначеного на 24-го листопада, хоче значно поширити свої уповноваження, що, за словами його опонентів, приведе до встановлення диктатури в Білорусі. Протестуючи проти референдуму, 18-го листопада зрезигнував прем'єр-міністер Міхаїл Чіґір, а наступного дня парлямент почав процес оскарження президента. Свій протест у численних демонстраціях висловили також білоруські громадяни. Правоохоронні органи, намагаючись розігнати віча, вдалися до застосування сили.

Начальник управління інформації Міністерства Закордонних Справ України Юрій Сергєєв, який оприлюднив 20-го листопада текст заяви трьох президентів, одночасно спробував пом'якшити становище України. Звертаючись до журналістів, він заявив, що йому доручено привернути їх увагу до того, що цю заяву ні в якому разі не можна розглядати як спробу втручання України у внутрішні справи Білорусі та проблеми між її гілками влади.

„Цією заявою Україна не хотіла б образити будь-кого у цьому протистоянні", — сказав він. — Ця заява є виявом турботи про забезпечення спокою і стабільности у регіоні, бажанням забезпечити чи зберегти атмосферу довір'я і співробітництва, яка тепер тут існує".

У Пуерто Ріко стався вибух

Сан Хуан, Пуерто Ріко. Сильний вибух ранком у четвер, 21-го листопада, потряс центром пуерторіканської столиці, а його причина та трагічні наслідки ще вповні не з'ясовані.

Вибух стався о год. 9:30 ранку в п'ятиповерховому будинку, що носить назву Відаль Умберто, де знаходилась крамниця з черевиками та адміністраційні бюра на одній з найбільш комерційних вулиць міста Пасео де Дієго.

Вибух був такий сильний, що його наслідки повибиваних вікон і понищених автомобілів сягали майже на цілий квартал. Покищо місцева поліція та рятувальні бригади повідомили про 20 жертв і 80 поранених, з яких деякі знаходяться у важкому стані. Одначе всі побоюються, що ці підрахунки зростуть, бо не всіх вдалося відразу видобути з ґрузів.

Причини цього трагічного вибуху покищо не з'ясовано, але є звідомлення, що були нарікання, що в будинку чути запах газу. Керівники місцевої газової компанії підтвердили те, що їхні працівники ці чутки якраз намагалися перевірити, але жодного витіку не знайшли.

Президент Билл Клінтон оголосив стан наглої потреби для Коммонвелту Пуерто Ріко та вислав туди бригади з Федеральної агенції наглої потреби. Вшановуючи жертви цієї трагедії, на острові проголошено триденну жалобу.

Державний департамент протестує проти російської підступности

Вашінґтон. — У зв'язку з викриттям співробітника Сі-Ай-Ей Гаролда Николсона, якого цими днями заарештовано за шпигунство для Росії, перший заступник державного секретаря Строб Толбатт передав ноту протесту амбасадорові Російської Федерації у Вашінґтоні Юлію Воронцову, а амбасада ЗСА у Москві таку саму ноту вручила керівникам російського міністерства закордонних справ.

Як підкреслив у розмові з журналістами офіційний представник державного департаменту Ґлен Дейвис, З'єднані Стейти Америки вважають, що інцидент з черговим російським шпигуном „суперечить характеристиці двосторонніх взаємин останніх років. Тому ми вимагаємо пояснень і далі до зрозуміння, що вживемо відповідних заходів".

Очевидно, мова йде про те, що у найближчий час котрийсь з диплома-тів російської амбасади у Вашінґтоні може бути проголошений небажаною особою в американській столиці через свої таємні контакти з Ґ. Николсоном.

Коментуючи цю подію, газета „Ню Йорк Таймс" пише, що хоч розвідувальні органи ЗСА намагаються подати арешт Ґ.

(Закінчення на стор. 3)

Президентська передвиборча кампанія в Україні розпочалася

Київ. — Секретар Ради національної безпеки та оборони (РНБО) Володимир Горбулін вважає, що в Україні розпочалася президентська передвиборча кампанія.

На його думку, вона розпочалася відразу після заяви Леоніда Кучми про намір кандидувати на наступну каденцію. На цю заяву зареагували майже всі потенційні кандидати, які відкрито демонструють свою опозицію до нинішнього Президента. Зокрема, за словами Горбуліна, досить визначеним є плян колишнього прем'єр-міністра Євгена Марчука щодо 1999 року.

З передвиборчою кампанією Горбулін пов'язує і заяви голови Комісії Верховної Ради з питань злочинности Григорія Омельченка та правоохоронця Степана Хмари, "спрямовані проти нинішнього Президента". Горбулін зауважив, що із видатних політичних і державних діячів покищо не претендує на пост Президента лише П. Лазаренко. При цьому Горбулін додав, що між Президентом і прем'єром немає повного порозуміння. Прем'єр не завжди погоджує свої рішення з головою держави, але це покищо не набуло незворотнього характеру. Свідченням такої неузгодженості Горбулін назвав дії П. Лазаренка щодо праці податкових служб.

Міністерство Інформації поширюватиме ідеї Уряду

Київ. — Міністерство Інформації створено для того, щоб поширювати офіційну думку Уряду і таким чином зробити становище України чіткішим і зрозумілішим, сказав на пресконференції міністер інформації Зиновій Кулик, згідно з повідомленням УНІАР 20-го листопада.

Разом з тим З. Кулик заперечив те, що нове міністерство означатиме впровадження цензури. Він сказав, що засоби масової інформації можуть використовувати урядову інформацію, коментувати її, погоджуватися чи не погоджуватися з нею, але з наведенням певних арґументів.

Як відомо, Міністерство Інформації створено 13-го листопада указом Президента „з метою подальшого вдосконалення системи інформування громадян щодо політичних, соціяльно-економічних та інших суспільноважливих процесів в Україні". Одночасно з міністерством створено Державне Інформаційне Агентство України (ДІНАУ).

Порівнявши українські засоби інформації до ін-

(Закінчення на стор. 3)

Українці вчаться жити за Конституцією

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 20-го листопада, відбулося засідання урядової комісії з координації заходів для запровадження нової Конституції України.

Засідання провів Президент України Леонід Кучма, який сказав, що "час невизначености уже позаду і нині потрібно вчитися жити за Конституцією", від ефорії з приводу прийняття основного закону пора перейти до виконання його положень. Це стосується широкого спектру проблем, в тому числі ліквідації заборгованости в заробітній платні. Якщо іноді суд нагадає виконавчій і законодавчій владам про проблему, то це не буде зайвим, вважає Президент. Він погодився з головою Верховної Ради України Олександром Морозом щодо неможливости сумісництва, але вважає, що це повинно торкатися всіх депутатів, а не селективно.

Президент поставив вимогу перед Урядом негайно забезпечити в прикордонних з Росією районах передачі українських телевізійних і радіопрограм. "Ми не маємо права віддавати свій інформаційний простір", - наголосив Л. Кучма. Це саме, сказав він, стосується і електронічних та друкованих засобів масової інформації: "виходять 'Комсомольская Правда - Украина', 'Труд-Украина'... Чому немає 'Ню Йорк Таймс-Україна'? Ми що, здалися в полон?"— запитав Президент.

Міністер юстиції України Сергій Головатий розповів, що фахівцями Міністерства опрацьовано цілу низку міжнародних угод на запровадження положень Конституції щодо прав людини, проводиться перегляд нормативних актів, які були до ухвалення Конституції, з метою узгідення їх з основним законом. Зокрема вивчається законодавство Автономної Республіки Крим.

Одним із заходів щодо встановлення конституційного законопорядку стало скасування Голов-

(Закінчення на стор. 3)

Президент України подбав про творчі спілки

Київ. — Пресова служба Президента України повідомила, що після зустрічі з керівниками творчих спілок Президент Леонід Кучма зобов'язав прем'єр-міністра Павла Лазаренка та голову Фонду державного майна Юрія Єханурова підготувати нормативний акт про визнання творчих спілок суб'єктами права власности на майно, яким вони володіли в часи СССР.

Л. Кучма доручив Урядові і міській владі віднайти гроші для спорудження житла для працівників Національної кіностудії ім.Олександра Довженка, а також знайти можливість надати житло членам творчих спілок, які вже сьогодні його гостро потребують.

Віцепрем'єр-міністрові Іванові Курасові доручено подбати про удосконалення діяльности творчих спілок, заснування державного інституту кінематографії та обмежити поширення в Україні низькопробної чужинецької літератури.

Міністерствам фінансів, культури, мистецтв, економіки та керівництву Києва і области доручено "безумовно виконати розпорядження Президента України про призначення державних стипендій видатним діячам науки, освіти та культури". Це розпорядження Л. Кучма видав ще навесні 1996 року. В ньому спочатку йшлося про пожиттєву стипендію, влітку газети оприлюднили імена стипендіятів, а у вересні більшості з них повідомили, що вони вже не є стипендіятами. Ті ж кому вона все ж дісталася, отримуватимуть її не пожиттєво, а лише два роки. Далі ту стипендію передадуть іншим видатним людям. Наприклад, 15 письменників довідалися з газет, що вони стипендіяти, пізніше їм повідомили, що на Спілку Письменників припало не 15, а 4 стипендії, і то не пожиттєві, а на два роки. Але за станом на 10-го листопада ніхто ніякої стипендії так і не отримав.

Президент України доручив також керівництву Криму розглянути питання про повернення приміщення для бюра пропаганди українського кіномистецтва в Севастополі.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

БУКОВИНУ ВІДВІДАЛА МАДЯРСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ

ЧЕРНІВЦІ. — У Чернівецькій області побувала делегація Мадярщини на чолі з генеральним консулом Мадярщини в Ужгороді Яношем Неметом. Гості зустрілися з директорами підприємств Буковини та обговорили питання перспективи глибшої співпраці. В результаті зустрічей підписано протокол про наміри щодо економічного і культурного співробітництва між Чернівецькою областю України і Гайду-Біхарською областю Мадярщини на 1997-2000 роки. Сторони домовилися про заохочення господарських суб'єктів до укладання двосторонніх договорів.

О.МОРОЗ ВВАЖАЄ ЗА НЕОБХІДНЕ ВРАХУВАТИ ДОСВІД РЕВОЛЮЦІЇ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз, який водночас є головою Соціялістичної Партії України, вважає, що ліві сили можуть перемогти, врахувавши досвід жовтневої революції. Першим прикладом такого досвіду він назвав завоювання влади народом через представницькі органи, якими є ради народних депутатів. Другий приклад — це спільність дій всіх організацій лівої орієнтації. Третій приклад революційного досвіду — розраховувати тільки на власні економічні можливості, "відмовившись від чужоземних подачок". Четвертий приклад досвіду — земля має належати не окремим землевласникам, а народові. О.Мороз закликав лівих боротися за поєднання влади і власности в особі українського народу. "Давайте гуртуватися, єднатися і перемога буде за нами", — запевнив голова СПУ. Він висловив певність, що сьогодні єдність політичних партій на основі національної ідеї неможлива з причини різних ідеологічних баз. Але якщо праві і ліві врахують настрої більшости громадян, то зможуть досягти компромісу. Такі приклади вже траплялися, в тому числі й під час конституційного процесу.

СОЦІЯЛ-НАЦІОНАЛИ ХОЧУТЬ БУТИ ПРЕДСТАВЛЕНИМИ В ПАРЛЯМЕНТІ

ЛЬВІВ. — Соціял-Націоналістична Партія України (СНПУ) намагатиметься бути представленою в парляменті України, повідомив її представник Юрій Криворучко, який відповідає за питання ідеології СНПУ. За його словами, третій з'їзд партії, що відбувся на початку листопада, накреслив нову плятформу діяльности. СНПУ готова до співпраці з усіма державницьки-ми силами України, з якими мо-жуть бути створені спільні консультативні органи. Єдина організація, з якою СНПУ відмовляється співпрацювати — це Комуністична партія. Водночас Ю.Криворучко вважає, що соціялісти за певних умов можуть стати на національні засади.

ЗНАХОДЯТЬ ІНВЕСТОРІВ

ХАРКІВ. — Голова Харківської обласної адміністрації Олег Дьомін зустрівся з працівником представництва американської компанії "Філліп Морріс" у Києві Геннадієм Каліверовим, фінансовим директором Харківської тютюнової фабрики, з якими обговорив перспективи розвитку економіки области та участь у цьому згаданої компанії. Від травня 1994 року 51 відсоток акцій Харківської тютюнової фабрики належить компанії "Філліпс Морріс". О. Дьомін запропонував американській компанії кілька варіянтів можливої взаємодії. Ці пропозиції представники фірми прийняли для вивчення. Компанія "Філліпс Морріс", окрім тютюнових фабрик, має підприємства з виготовлення харчових продуктів та пива у різних регіонах світу. Директор корпорації "Морріс-Україна" Джорж Фара повідомив, що загальна сума інвестицій компанії у Харківську тютюнову фабрику з травня 1994 року досягла 22 млн. дол.

ДЕМОКРАТИ ВИМАГАЮТЬ ЧІТКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

КИЇВ. — Національно-демократичні сили України у зверненні до Президента Леоніда Кучми вимагають чіткої національної політики. На думку голови Народного Руху України Вячеслава Чорновола, демократи мають "кардинально змінити політику влади". Для цього треба об'єднатися, перемогти на виборах і поставити на чолі держави "справді національного Президента". На шляху до об'єднання НРУ має намір утворити спільно з Товариством "Просвіта" і Конгресом Української Інтелігенції "робочу коаліцію", щоб у майбутніх виборах мати "узгоджено діючий єдиний блок усіх правих політичних партій". Чорновіл також повідомив, що Рух зібрав 2.5 млн.підписів під вимогою заборонити діяльність Комуністичної партії та що цей документ буде передано в Конституційний суд України.

ДОПОМОГА ВІД ДІЯСПОРИ

ЖИТОМИР. — Обласна дитяча лікарня Житомирщини отримала 4,000 дол. гуманітарної допомоги від українських католицьких громад Бельгії і Голляндії. Цих грошей вистачить на придбання ліків для дітей, хворих на левкемію протягом року. Амбасадор України в країнах Бенелюксу Борис Тарасюк подякував жертводавцям за щедру допомогу і повідомив, що гроші, які надійшли на рахунок "Жертви Чорнобиля", відкритий у країнах Бенелюксу, передано Житомирській дитячій лікарні.

В АМЕРИЦІ

РЕСПУБЛІКАНЦІ В ПАЛАТІ Репрезентантів без голосування, а тільки гучним схваленням у середу, 20-го листопада, знову вибрали Нюта Ґінґріча спікером, Ричарда Армі керівником більшости, Дженніфер Данн секретарем партійної конференції, а Тома ДеЛея (партійним „погоничем"), заступником керівника більшости. Н. Ґінґріча вибрали незважаючи на існуючі оскарження щодо переступлення ним етичних норм. Повний збір Палати Репрезентантів проведе формальне голосування, коли новообраний Конґрес збереться на першу сесію 7-го січня.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН на економічній конференції у Філіппінах має намір переконувати Китай, щоб їхній ринок став більш відкритим на американські вироби то в той самий час урядові звіти вказують на те, що у вересні торговельний дефіцит між Америкою і Китаєм зріс до небачених останніми роками вершин. Два місяці підряд і втретє цього року дефіцит ЗСА з Китаєм був найвищим у порівнянні з іншими країнами, що є дальшим доказом того, що Китай забирає місце Японії коли йдеться про напруження щодо торговельних стосунків.

У СВІТІ

НАСЛІДКОМ МАСОВОГО ПОВОРОТУ руандських втікачів зі Заїру є не тільки брак харчів, ліків чи проблеми повернення їм домівок, землі і втраченого майна. Тепер нове лихо навістило Руанду в зв'язку з цим ісходом — це тисячі залишених на призволяще або згублених дітей, число яких зростає кожного дня і працівники добродійних організацій мають додаткові труднощі, бо для дітей не мають ані відповідної опіки ані приміщень. Крім того велика кількість дітей є в незадовільному стані, виснажені голодом і далекими мандрами, вони потребують негайної допомоги щоб уціліти.

У САВДІЙСЬКІЙ АРАБІЇ ПОЧИНАЮТЬ конкретно турбуватися майбутністю та у зв'язку із цим постепенно приготовляють молоде покоління до життя, на котре треба буде заробити. Досі діти народжені у 1970-их роках нафто-оливного добробуту їхньої країни були наражені тільки на багатство та достатки. Одначе цей безконечний, як гадалось, добробут, показується не є вічним і його кінець наближається скорішим чи повільнішим темпом. Думаючи про це, державні власті Савдійської Арабії почали вишколювати молоде покоління у різних не державного характеру ділянках життя.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Вакханалія злочинности

Сумні повідомлення з України про різні злочини і навіть вбивства на замовлення нікого не можуть залишати байдужими. Після кожного такого випадку доводиться знову і знову запитувати себе: чому це відбувається, та ще й безкарно?

Після розпаду СССР таких убивств були десятки, але число їх зростало щороку й за перше півріччя 1996 року в Україні зареєстровано 2,315 убивств, з яких третина — замовлені. Траплялися такі злочини і в СССР, але їх було набагато менше і громадськість про них не інформували. Держава подібну інформацію засекречувала. Крім того, тоталітарна комуністична влада дуже контролювала, щоб люди не мали зброї, а цензура не допускала показу чужинецьких кінофільмів на теми злочинности.

З приходом довгоочікуваної свободи телевізія й кінотеатри почали показувати сумнівну кінопродукцію, з якої злочинці мають змогу черпати масу інформації для своїх "подвигів".

На волю вийшли десятки тисяч злочинців, яких СССР десятиліттями вишколював і плодив у своїх тюрмах, а тепер Росія випустила, щоб не витрачатися на їх утримання. Усі вони поділили між собою колишні республіки, де й "пасуться". Не хочуть працювати, а жити хочуть "на широку ногу". Тут їм у пригоді стають "круті", тобто деякі новітні багатії, які награбували та напозичали грошей, а віддавати не хочуть. Вони вважають за ліпше прибрати того, кому заборгували. А нема людини, то нема кому й борг віддавати. Відомі випадки, коли вбивця отримував за виконану "роботу" всього 20 дол.

Така ситуація склалася на всій території колишнього СССР. Передусім у Росії. Там це почалося ще до розвалу Союзу, а вже пізніше поширилося й на молоді незалежні держави. Російська армія першою почала розпродувати зброю і цей приклад швидко підхопили армійці в молодих незалежних державах.

У Росії від рук убивць за останні 5-6 років загинули сотні підприємців, керівників заводів і навіть журналісти. Як відомо, у Москві недавно вбито американського співвласника готелю "Радісон-Слав'янська" Пола Тейтума, який змагався з конкурентами за допомогою законів і незадовго до смерти сказав про Москву: "Місто більше непідвладне законові й політикам, воно цілком в руках мафії". Пол Тейтум розповідав про свої проблеми в газетах, просив допомоги в ФБІ, президента Клінтона, посадника Москви Лужкова, та ніхто не відгукнувся. І його вбили серед білого дня, привселюдно. Вбили американського інвестора в російську економіку, який мріяв допомогти росіянам і відкрити Росію для американців. Раду директорів готеля "Радісон Слав'янська" очолив Ума Джабраїлов, якого вважають главарем чеченської мафії в Росії.

Не набагато ліпша ситуація і в ЗСА. Якщо порівняти Москву з Ню Йорком, де приблизно однакове число населення, то в Ню Йорку за добу здійснюється 2.7 убивства, а в Москві 5. На відміну від України, ЗСА мають усталені державні структури і закони. І все ж американська система правосуддя сьогодні перебуває в глибокій кризі. Американські засоби масової інформації все більше пишуть про нові й нові скандали в судах, корумпованість, упередженість і обмеженість багатьох суддів. Сьогодні тут ця професія вже не вважається найбільш шанованою. Те ж саме відбувається в поліції, де дуже поширені зв'язки з наркомафією. Федеральні суди розглядають 280,000 процесів на рік, а в окремих стейтах навантаження на суди ще більше.

Це, звичайно, не виправдує злочинність в Україні, але наведені факти певною мірою показують, що коли навіть така економічно і політично сильна і стабільна держава не може впоратися зі злочинністю, то не дивно, що з цим не впоралася українська держава. Адже вона донедавна не мала ні Конституції, ні структур державного управління. Заки формувалася влада і вироблялися закони, злочинність встигла розростися і вкорінитися. В період такого тривалого безвладдя, кажуть, що "не краде тільки ледачий". Для різних злочинців це дуже сприятливий час і його неминуче треба пережити.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Раїса Мороз

„НЕВІДОМИЙ ЛЕНІН ІЗ ЗАСЕКРЕЧЕНИХ АРХІВІВ"

(Редакція Ричарда Пайпса, В-во Єйл університету, 1996)

Пригадую собі, як одного літа в Одесі моя приятелька Ніна Строката, у якої ми часто із сином гостювали, із конспіративним виразом на обличчі витягла із схову (десь із нутрощів фотеля) якийсь документ і дала мені читати. Це була „самвидавна" копія депеші Леніна до членів Політбюро із написом на горі „цілком таємно", із датою 1922. Йшлося в ній про те, щоб скористатися голодом і сконфіскувати у Церкви якнайбільше золотих речей нібито для допомоги голодним. Якщо ж священнослужителі опиратимуться, писав Ленін, то треба нещадно і брутально вбивати їх, „чим більше, тим краще". Пригадую собі те моторошне відчуття, з яким я читала той документ, що розкривав хиже обличчя „доброго дідуся Леніна", про якого нам так багато баєчок розповідали в школі. Коли пізніше Ніну арештували і вигребли з хати, як казали, купу „самовидаву", я все чомусь згадувала про той документ: чи забрали і його, думалося.

З таємних архівів

Отож, коли мені потрапила в руки книжка Ричарда Пайпса „Невідомий Ленін із секретних архівів", я вхопилася за неї як за якусь детективну повість, і не помилилася: книжка справді читається як така повість. Тільки ж, на жаль, все це невигадана, жахлива правда. Книжка являє собою збірник перекладених англійською мовою документів-інструкцій чи директив Леніна до членів Компартії або до Центрального комітету партії, які до недавнього часу не були доступні для читачів і зберігалися в таємних архівах.

Ленін постає з неї як безоглядний цинік і мізантроп, для якого людське життя не варто й копійки, окрім, звичайно, його власного життя і життя його рідних та відданих йому „солдатів" революції. Як свідчать опубліковані документи, про них він дбав, забезпечуючи вигідними дачами і оточуючи постійною увагою, щоб вони випадком не перевтомилися. А втім, і це тільки доти, доки ці вояки революції були слухняними і беззаперечними виконавцями його волі. Коли ж ні, то він для них швидко знаходив лік. Коли старий большевик Чичерін необачно запропонував Ленінові змінити щось там у конституції, щоб вона виглядала привабливішою для чужинців, Ленін вирішив, що Чичерін божевільний у повному сенсі цього слова, і вимагав силоміць помістити його в лікарню на лікування. (Чи не це стало у пізніші, вже наші часи, прикладом для КҐБ, як розправлятися з дисидентами?)

Мізантроп в Ленінові дійшов свого апогею особливо наприкінці життя. Наведені в книжці директиви свідчать, що поступово він втратив віру у всіх своїх помічників і соратників. Камєнєва назвав жалюгідним слабаком, Рикова — вічною болячкою, більмом в оці, Троцького звинуватив у тому, що він нічого не тямить в політиці. Врешті, вирішивши, що в багатьох з них не все в порядку з нервами, наказав післати їх на обстеження до німецького спеціяліста, що саме був на відвідинах.

Добрий попередник

Лише Сталін, всупереч совєтським твердженням часу розвінчення культу особи, залишався найдовше у ласках. Але врешті і він втратив Ленінове довір'я.

Отож, Сталін не був унікальним кровожерним диктатором, хитрим і підступним, він мав доброго попередника-вчителя. У зв'язку з цим Пайпс цитує Молотова, якого попросили порівняти Леніна зі Сталіном, і який сказав, що Ленін був набагато „суворіший" за Сталіна. А здавалося б, куди вже суворішим бути...

Очевидно, книжка не дає читачеві чогось кардинального нового про вождя революції. Хто хоч трохи цікавився історією Совєтського Союзу, мав уявлення, хто є хто. Але збірка опублікованих Пайпсом документів розставляє всі крапки над „і". Так, скажімо, відомо було, що Москва завжди мала великі апетити і далекойдучі пляни опанування світу. А докази? Тут же у Ленінових засекречених виступах ці докази як чорне по білому. Або те, що Москва для досягнення власних цілей широко використовувала інтриґи, підкуп і диверсію у різних країнах. В поданих документах доказів на це також досить.

Взагалі, коли йшлося про інтриґи чи підкупи, у Леніна не було в цьому відношенні жодних докорів сумління. Він зовсім не вірив у якісь людські ідеали, в ідеалізм, й тому в своїх діях з противниками визнавав тільки підкуп чи залякування. Погрози, заклики до розправи, до спалення цілих міст — цим аж рясніють його директиви до членів партії: „... спалити Баку дощенту, якщо...", „винищити всіх козаків (уральських — Р. М.) до ноги, коли вони не..."

У директиві, поданій у книжці під ч. 24, Ленін вже не залякує, а наказує комуністам Пензенської губернії, у якій селяни збунтувалися проти конфіскації зерна, прилюдно повісити 100 „куркулів", щоб інших залякати. Сто ні в чому неповинних людських душ загубили тільки за те, що вони не хотіли віддати своє зароблене власним потом.

Так само моторошно читати його директиву щодо священиків Православної Церкви, де він закликає використати голод в Україні і Росії, щоб розправитися з Церквою. Тут уже навіть не названо цифри — убивати можна було без усяких меж, „чим більше, тим краще".

Щедрий був Ленін на підкупи противників за кордоном і заохочував своїх соратників не жаліти на це грошей. Так само не гребував брати гроші у своїх ідейних противників. У збірнику є документ, який підтверджує, що Ленін користувався фінансами німецького уряду для своєї діяльности і вів пронімецьку пропаґанду проти альянтів, що, як пише Пайпс, кваліфікувало його як німецького аґента в прямому значенні цього слова,

Схвальні відгуки

До збірки перекладених англійською мовою документів Р. Пайпс написав цікаву передмову та подав короткий історичний контекст до документів, які потребували попереднього пояснення. Книжка дістала схвальні відгуки від провідних істориків світу, в тому числі й від Роберта Конквеста, автора книжки про голод в Україні п. з. „Жнива смутку". Західній академічний світ одержав низку нових джерельних матеріялів для вивчення методів влади купки авантюристів над величезною імперією на чолі з „Джінґіз Ханом" XX століття. Книжку, варто прочитати кожному, зацікавленому в історії нашого часу.

Професор Гарвардського університету, колишній радник президента Рональда Реґена в питаннях Совєтського Союзу Ричард Пайпс належить не тільки до найбільш авторитетних спеціялістів у ділянці новітньої російської історії, але він також є одним з небагатьох американських вчених, які ніколи не мали жодних ілюзій щодо совєтського тоталітаризму та його антилюдської, антинаціональної сутности. У своїх наукових працях проф. Р. Пайпс вчасно остерігав щодо лицемірної політики кремлівських вождів, які однією рукою піднімали гасла миру і міжнародного розпруження, а другою — гноїли своїх громадян в тюрмах і „психушках" за кожне слово правди. Оскільки наукова діяльність проф. Р. Пайпса має виразне політичне значення, його працями мали б зацікавитися в Україні, де відбува-ється нелегке утвердження незалежної держави і де ще ді-ють чималі сили, метою яких є повернення України під руку „старшого брата".

Богдан Жолдак,
Україна

ДБАЙМО Ж ПРО ЧИНОВНИКІВ

(Фейлетон)

Свого часу гаркавий вождь проголосив нам „плюс електрифікацію". Й найретельніше навколо цього гасла заходилися в Україні. Так що мали на душу населення кіловатів більше, аніж в будь-якій розвиненій західній країні. Незважаючи на це, комунізм не наступив на наших теренах, хоч він, як було сказано, „совєтська власть плюс електрифікація усієї країни". Натомість у нас захопилися ще більше будувати енерґомонстрів і зупинилися лише тоді, коли один з них, збудований надто поспіхом, не витримав форсованих режимів роботи...

Головна біда в тому, що країна енерґетично працювала не на себе, а на закордон. Близький чи далекий, — яка різниця? Головне, що згар від тої колосальної енерґії лишився в наших легенях. Чим вона зручна для продажу? Та тим, що найкраще прихована від людських очей. От вийди, стань десь на кордоні з північним сусідом, то наочно побачиш, як наше добро туди везеться і якою кількістю. А електроенерґія — її не видно. Висять собі дроти черезкордони — й квит. Вони мають ще ту властивість, що за однаковий час можуть пропускати різну потужність. А митники цієї різниці „не бачать". Як не побачили свого часу велетенської кількости нафти, вивезеної повз них.

Найцікавішою є та гра, яка ведеться довкола цього. Гра — це те, що оприлюднюється, тобто видима частина айсберґу: державці погрожують зачиняти електростанції, особливо атомні, бо вони, мовляв, заборгували гроші за податки. Тоді енерґетики на сторінках газет погрожують одімкнути тих споживачів електрії, які не розрахувалися за світло. А як вони можуть заплатити, коли державники оно скільки часу не виплачують їм платень?

Замість їх надати, державці лають громадян, що ті не платять податків. Вони називають податком нечуваний грабунок у розмірі 114 відсотків (!). Іноді, правда, на два-три відсотки державці великодушно ті побори знижують.

Між іншим, до них 24-ма відсотками входить і т. зв. „чорнобильський" податок. Це замість того, аби постраждальцям надати пільги, державці деруть з них додаткові фонди.

До того ж Чорнобиль і надалі продовжує продукувати енерґію, даючи прибуток. Чому б з того прибутку не відрахувати на потерпільців?

Але, як вже було сказано, енерґія тече дротами невидимо. Як і невидимо течуть каблями грошики до швайцарських банків. У будь-якому разі, митники їх не бачать. Зате нечувано розплодилася кількість податкових митників, які доскіпливо й персонально морочать голови злиденним громадянам, чи не приховав хто од держави своїх копійок?

Виникає питання: якщо держава здирає такий шалений податок, то чому досі Україна не вкрилася мармуровими хідниками, а туалети громадського користування не засяяли золотими унітазами? Куди в біса діваються тоді такі нечувані в історії людства податки?

Отак, як воно в ополонці, отак і крутиться ця так звана проблема: держава — виробництво — споживач — держава. Хто з журналістів намагався глибше до тої ополонки зазирнути — вмить опинився без праці (пригадаємо недавне закриття телепрограми „Вікна").

Бо треба, щоб Захід не їхніми очима бачив ті „проблеми". Й щоби надалі надавав фонди державцям, які й так луплять зі своїх підданців шалені податки.

Тут хтось заперечить, що, мовляв, не всі громадяни ті податки сплачують. Так, не всі. Однаково вони лишаються боржниками. А боржникові можна й одімкнути електроенерґію, щоби потім скерувати її по дротах в потрібному напрямку...

Стоп. Чи не тут рветься оте вищезгадане „нескінчене" коло в ополонці? Адже вже пів України не отримує електроенергії за борги. В райцентрах її мають лише по кілька годин на добу, а в селах і того менше... Пояснюється це „енерґетичною" кризою.

А пам'ятаєте нещодавню нафтово-паливну кризу в Україні? Коли під час найлютішого браку пального державники наші продали його за кордон стільки, що Україна вийшла тоді на третє місце в світі з експорту нафтопродуктів. І це при тому, що великими нафтородовищами вона не володіє...

Але ж „електрородовища" в нас є, ще й які! Відчуваєте різницю?

Чуєш, Заходе? Не надавай Україні фінансових допомог, однаково вони до України не дійдуть. А лише зміцнять сили нашим чиновникам. Які будуть крутити свою нескінчену круговерть, раз-по-разу відмикаючи енерґію чесним людям.

А може, вже наспіла пора відімкнути й самих чиновників?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про наш „Пейтон Плейс"

Якось припадково натрапила я недавно в телевізії на давній фільм із славної колись „миляної опери" під назвою „Пейтон Плейс".

Ледве чи багато читачів О-КИ пригадує ще цю історію (а ті з „четвертої хвилі" взагалі її не знають), яка свого часу викликала широке зацікавлення, а навіть сенсаційність через свої неморальні, з позиції того часу, епізоди з життя у малому американському містечку та всіх проблем провінційної ментальности.

Сьогодні — все це пахне повним анахронізмом і можна ці епізоди хіба показувати лише для ілюстрації того, як „було колись".

А все ж, коли я тепер мимоходом дивилась на цей присипаний пилом анахронізму „поворот до Пейтон Плейс", то порівнювала хід подій і форму вислову з теперішніми американськими фільмами, але також з сьогоднішньою дійсністю, які так дуже, а дуже інакші. Але так якось нехотячи насунулося також порівняння із нашими суспільними обставинами та з нашою громадою, незалежно від того, де вона живе і... станула перед очі велика схожість. Чому то у нас, де б ми не були, мусять панувати завжди обставини на маломістечковому рівні так подібні до тих, що їх представляли у фільмі з „колись" і родом з гірського американського містечка? Чи живемо в Ню Йорку, чи в Торонто, чи у Львові, чи не було вчора, чи сьогодні — все повторяється те саме і так само. Дрібничковість, несприймання правди, обурення на її відкрите висловлення, а передусім бажання „втопити" ближнього у ложці води за поставлення перед очі немилого йому дзеркала.

Дивлячись тепер на сцени громадського суду молодої жінки, яка посміла описати правду про життя своїх ближніх та ще поставити цю правду перед ними немов у дзеркалі, слідкуючи за святим обуренням достойної матрони з цього містечка, яка, пишаючись зовнішніми ознаками добрих манер, взяла на себе ролю прокурора і екзекутора, — я бачила не одне, а десятки українських зібрань і публічних дискусій, що дуже, а дуже нагадували цю сцену.

Вдартеся в груди, дорогі читачі. Чи не переживаєте і ви цього самого? Чи не завважуєте такі фальші у своїх земляків, що залюбки улесливо з вами говорять, щоб відтак „за плечима" обмовити і знищити? А скільки з вас має відвагу говорити правду, скажімо, на зборах чи інших публічних місцях, незважаючи на це, чи вона приємна, чи ні? Скільки з вас в такій ситуації представляє факти такими, як вони дійсно є, не боячись консеквенцій та невдоволення, з негайним переслідуванням за цю правду? Чи ж не ми маємо в народі приповідку, що „правда в очі коле", а здається за всяку ціну не хочемо мати того болю правди в очах?

Не краще представляється справа з нашим писанням в газетах чи журналах. Написати правду, подати читачам непідфарбовану картину з нашого життя — це майже неможлива справа. Попереше не можна, бо не дай Бог хтось образиться, напише скаргу, перестане передплачувати часопис, або помагати в громаді, чи ліпити вареники; подруге, не можна, бо завжди знайдеться оправдання до того, чому не можна. У вислідi, наші газети повні гладенької забріханости, коли йдеться про описи громадських, культурних чи інших подій у нашому житті.

І так воно було, і так воно є і, боюся, що так буде далі. Одним словом, ми маємо наш власний незнищимий бігом часу „Пейтон Плейс", в якому багато „табу„ та всім ясних недоречностей, багато дрібничковости й смішних образ, а дуже мало людей, що мають відвагу поглянути у дзеркало і вкінці перестати звинувачувати його за викривлення картини, бо здаймо собі справу, що воно сердечне, механічно, без лукавства відбиває таки нашу не зовсім фотогенічну суспільну фізіономію.

Отже як,— будемо далі бити дзеркала, чи вкінці зробимо спробу направити фізіономію?

О-КА

Володимир Романюк

Мамина осінь

Притомились з доріг далеких
Бурштиново-багряні коні —
Листопад, мов журба лелеча,
На осіннє упав осоння.

Тихим усміхом спомин зблисне
Надвечірнім промінням кволим...
Відлітають літа, мов листя,
Під вітрами Твоєї долі.

Світлим сріблом спливають коси
На згорьовані Твої руки...
То викрешує зорі осінь,
Щоб розквітнули весни внукам.

Любов Проць

* * *

Літо було, і сонях лапатий —
Німбом над нашим літом,
І над картузиком вицвілим хати —
Сонце. Над цілим світом!

Макове зерня квітом згоріло,
Скотилась в криницю просинь...
Чути, як дощ транскрибує невміло

Відбувся VI Конгрес СФУЛТ

Немає сумніву, що конгреси Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ), що вже стали традиційними, є важливим чинником у спілкуванні між українськими лікарями, незалежно в якому куточку земної кулі вони б не жили. Перший Конгрес СФУЛТ відбувся в Мюнхені (1984), а другий — у Відні (1988). Наступні вже проходили в таких центрах української медицини, як Київ-Львів (1990), Харків (1992) і Дніпропетровське (1994). Так само і цього року від 8-го до 14-го вересня з великим успіхом пройшов — вже шостий з черги — Конгрес СФУЛТ в центрі українського Причорномор'я, місті Одесі. Так, це вже вчетверте українські лікарі з усього світу мали змогу з'їхатися на землі своїх батьків, щоб обмінятися досвідом та започаткувати між собою професійні зв'язки, які, сподіваємося, триватимуть довгі роки.

Господарями VI Конгресу були Одеський державний медичний університет (ОДМУ) та місцевий відділ Всеукраїнського лікарського товариства (ВУЛТ). Наукова програма включала понад 700 доповідей. До участи зголосилися не тільки видатні вчені України, але також і багато лікарів з різних країн світу, а саме: ЗСА, Канада, Великобританія, Австралія, Німеччина, Польща, Росія, Словаччина та Болгарія. Наукова програма Конгресу охоплювала п'ять головних тем, які відображали найактуальніші проблеми української медицини, а саме: організацію охорони здоров'я, соціяльні аспекти медицини, здоров'я матері та дитини, невідкладна допомога й нові методи діягностики й лікування.

Урочисте відкриття конгресу відбулося в Одеському театрі опери та балету. Акт відкриття доконав президент СФУЛТ д-р Павло Джуль, а програмну доповідь на тему: „СФУЛТ і українська дійсність" виголосив академік Любомир Пиріг. Головував ректор ОДМУ проф. Валерій Запорожан. Конгрес привітали представники обласної і міських Рад та професійних організацій. Після святкової програми учасники мали нагоду вислухати концерт, влаштований найкращими силами оперного театру. Пленарні та секційні засідання відбувалися в головному будинку медичного університету. Кожний з пекучих проблем української медицини присвячено окрему конференцію. Цікаво, що на конгрес тільки від лікарів України надійшло понад 1400 зголошень, з яких Організаційний комітет включив до наукової програми половину. Серед них були члени Академії медичних наук України, ректори медичних та науково-дослідних інститутів та багато вчених-медиків, заслужених лікарів. З діяспори на конгрес приїхало біля 100 лікарів. Доповіді виголосили лікарі Василь Антонів (Росія), Олег Антонишин (Канада), Зеновій Бубняк (Болгарія), Мирон Войтович (ЗСА), Ігор Галярник (ЗСА), Роксоляна Горбова (ЗСА), Андрій Джуль (ЗСА), Василь Зарічний (ЗСА), Зірка Калинич (ЗСА), Вадим Квіташ (ЗСА), Орест Козицький (ЗСА), Ігор Коцюмбас (Австралія), Олег Лозинський (Австралія), Аскольд Мосійчук (ЗСА), Леонід Мостович (ЗСА), Марко Мостович (ЗСА), Орест Мулька (Великобританія), Віктор Онуфрій (ЗСА), Ольга Островська (ЗСА), Ляриса Погорецька-Долинська (ЗСА), Іван Сидоренко (ЗСА), Василь Трухлий (ЗСА), Юрій Трухлий (ЗСА), Марія Фішер-Слиш (Канада), Михайло Цегельський (ЗСА), Василь Шеремета (ЗСА), Мар'ян Юзич (ЗСА), Марко Юзич (ЗСА).

З радістю треба ствердити, що, не зважаючи на важкі економічні умовини, з України на конгрес з'їхалась велика кількість лікарів. Багато з них заплатили немалі кошти зі своєї мізерної заробіт-ної платні, аби лишень зустрітись з нами та запізнатись з медициною на Заході. Цей зворушливий факт зобов'язує нас до численнішої участи в наступних наукових конференціях на Україні.

Під час конгресу діяла також Національна виставка „Медицина в Україні '96" з участю понад 100 міжнародних фармацевтичних та медико-технічних фірм. Експонати виставки відображали зразки найновіших фармакологічних препаратів і хірургічних та діягностичних приладів. Цікавим було довідатись, що українські фірми якістю своєї продукції почали вже дорівнювати західньоевропейським та навіть американським. Ще один дуже приємний і втішаючий факт: в академічному 1996/67 році ОДМУ, який був господарем цьогорічного конгресу, став однією з перших медичних шкіл, що вповні перейшов на українську й англійську мову навчання.

У дні конгресу відбулося святкове відкриттяуфундованих СФУЛТ пропам'ятних таблиць на будинках, де жили визначні лікарі України Іван і Юрій Липи та Іван Луценко. В урочистості відкриття таблиць взяли участь не тільки представники лікарського світу, але також і визначні громадяни Одеси. Ця подія швидко перетворилась у велику патріотичну маніфестацію мешканців міста з транспарантами та ствердженнями: „Одеса була, є і буде українська".

Програма конгресу включала також презентацію „Англоукраїнського словника медичної термінології" за редакцією В. М. Запоржана і П. І. Джуля. та трьох медичних підручників: „Акушерство і гінекологія" В. М. Запорожана і М. Р. Цегельського, „Травматологія" А. П. Олекси та „Отоларингологія і хірургія голови та шиї" К. Джей Лі (в українському перекладі). Ці вартісні книги появилися завдяки заходам СФУЛТ і фінансовій допомозі економіста Григорія Малиновського.

Невід'ємною частиною конгресу була також сесія Головної ради СФУЛТ, на якій вибрано нову управу в такому складі: Павло Джуль — президент, Юрій Грицеляк — президент-елект, Мирослав Коленський — перший віцепрезидент, Любомир Пиріг — другий віцепрезидент, Василь Шеремета — генеральний секретар, Зірка Калинич — фінансовий секретар, Адріян Баранецький — секретар преси й інформації, Роксоляна Горбова, Михайло Лова і Володимир Медвідський — організаційні секретарі, Ігор Ґалярник, Тиміш Трусевич і Людмила Порохняк-Гановська — секретарі міжнародних зв'язків і Павло Пундій — архівар.

В наступній частині нарад делегати з великим ентузіязмом схвалили пропозицію нагородити почесним членством СФУЛТ економіста Григорія Малиновського за його княжу пожертву у розбудову української медицини. Головна рада внесла також суттєві поправки до статуту і наміттила плян праці на наступних два роки. Рішено, що праця СФУЛТ буде зосереджуватися передусім на видаванні медичних підручників та журналів українською мовою і на спонзоруванні участи українських лікарів у міжнародних медичних організаціях і конференціях. Наступний конгрес СФУЛТ відбудеться в Ужгороді.

Під час святкового закриття конгресу в театрі української драми наступні члени Екзекутиви СФУЛТ удостоїлися звань Почесних докторів ОДМУ (doctores honoris causa): Павло Джуль, Василь Зарічний, Михайло Цегельський і Любомир Пиріг. Дипломи вручив ректор ОДМУ Валерій Запорожан. Також Екзекутива СФУЛТ нагородила Почесними грамотами лікарів, які брали найбільш активну участь у підготовці та переведенні VI Конгресу, а саме: Валерія Воляньского, Володимира Гончаренка, Валерія Запорожана, Василя Зарічного, Валентина Кресюна, Олексія Мардашка, Любомира Пирога, Михайла Цегельського, Петра Чуєва і Владислава Юрлова.

Урочистість завершили вибрані сцени з українського побуту, виконані артистами театру.

Для учасників конгресу була приготована багата культурна програма, до якої входили екскурсії містом, зустрічі з українськими літераторами й мистцями та поїздка до Білгороду Дністровського й оглядання старовинної фортеці, яка служила туркам, як оборонний пункт проти козаків. Транспортацію й поселенням учасників на кораблі-готелі „Тарас Шевченко" займалося бюро подорожей „Скоп". Радіємо, що завдяки нашому конгресові лікарі з усього світу мали нагоду зустрітися на рідній землі своїх предків і в дружній атмосфері обмінятись професійним досвідом та збагатити криницю української медицини не тільки новими ідеями, але також і цінним підручниками. В цей час зросійщене місто Одеса заговорило українською мовою.

Д-р Павло Джуль

30-ліття наріжного каменя церкви св. Володимира в Глен Спей

10-го листопада ц. р. громада українського села в Глен Спей, Н. Й., величнo відзначила початки парафії і 30-ліття вмурування наріжного каменя церкви св. Володимира бенкетом і мистецькою програмою в залі „Верховина" на оселі УБСоюзу.

По Богослуженнях в церкві св. Володимира і православної свв. Петра і Павла вірні та гості зі своїми священиками — парох о. Іван Тихович і о. митрат Нестор Коваль парох православної церкви — заповнили залу вщерть. Відкриваючи бенкет, його господар Василь Босак коротким змістовним словом привітав присутніх і передав ведення програми мужеві довір'я, докторові Евгенові Грабарчукові. Д-р Е. Грабарчук подякував учасникам за численність і вичислив поіменно 28 заслужених членів від початку Комітету Будови Церкви, які відійшли у вічність, і попросив вшанувати їх пам'ять хвилинною мовчанкою.

Опісля мгр Михайло Кіндрачук розповів про те, як постала парафія.

У червні 1952 року відбулося відкриття оселі УРСоюзу. На відкриття прибуло понад п'ять тисяч людей. На оселі проходив активний громадський рух: школа українознавства, табори молоді, з'їзди організацій тощо.

Відвідувачі набували будівельні площі, щоби в українському середовищі проводити вакації з родинами. Зростало число поселенців громади.

8-го серпня 1961 року Мирон Гунчак, мгр М. Кіндрачук і Данило Мох — вже мешканці Глен Спею — скликали сходини і по довгій нараді прийшли до висновку, що необхідна своя церква для оселі і громади Глен Спею, головно для таборової молоді. Основано тоді Комітет Будови Церкви, який очолив Михайло Кіндрачук. Комітет від початку мав труднощі знайти відповідну площу. 4-го серпня 1962 року Єпископ Василь Шмондюк в Стемфорді прийняв на заповідженій авдієнції мгр. М. Кіндрачука і Д. Моха в справі будови церкви.

Комітет звернувся до голови УРСоюзу бл. п. Антона Батюка з проханням подарувати площу під будову; відбули з ним конференцію, з'ясовуючи потребу церкви і то тільки на площі оселі. А. Батюк прийняв прихильно почин Комітету. Льокальні труднощі Комітету і брак площі розв'язав Виконавчий Орган УРСоюзу своїм рішенням з 23-го серпня, яким подаровано площу 100x150 футів в найкращому місці оселі.

З почуттям полегші і вдячности зустріло громадянство і Комітет це рішення Виконного Органу.

На загальних зборах 19-го липня 1964 року до Комітету увійшли д-р Евген Грабарчук, як фінансовий референт, і архітект Аполінарій Осадца. Головою вибрано М. Кіндрачука.

10-го квітня 1965 року інж. А. Осадца і М. Кіндрачук повезли плян церкви, фінансовий звіт і список членів Комітету до Єпископа Шмондюка. Єпископ затвердив плян церкви і членів Комітету, і так постала парафія.

Д-р Евген Грабарчук, згідно з нинішньою програмою, розповів про свою і Комітету діяльність. Перш усього перевів дуже успішно збірку фондів. 4-го липня 1965 року вибрано д-ра Е. Грабарчука головою Комітету і почався новий в історії громади період — період працьовитости і жертвенности. Д-р Е. Грабарчук схилив Комітет почати будову, запевняючи, що в потребі дасть безпроцентову і безтермінову позичку; матеріял на будову доставляли на його ім'я і відповідав за всі зобов'язання Комітету. Завдяки його наполегливости під час будови, вже в липні 1966 року посвячено фундаменти і вмуровано наріжний камінь.

Муж довір'я, діловий і фінансовий референт інж. Богдан Загайкевич, маючи першу касову книжку, аналізував і по-рівновав доходи і видатки церкви з перед 30 років з теперішніми.

Опісля ще промовляли голова УБСоюзу Іван Олексин, Ярослав Гавур управитель оселі, мгр Іван Буртик, Данило Мох, проф. Василь Варка, голова Комітету православної церкви Антін Филимончук. Усі закликали громаду працею і членством скрипити УБСоюз і захистити оселю „Верховина" як клаптик України.

Мистецьку частину започаткував квартет у складі Тамари Лихолай, Розалії Гавур, Анни Плескун і Евфрозини Мартинець піснею „Молитва", „Крилець"і „Розлилась, поплила"; піяно Герта Гіряк. Дует Тамара Лихолай, при супроводі власної бандури, і Марія Гугель виконав „Елєгію". Марія Гугель з відчуттям продеклямувала „Любіть Україну" В. Сосюри. По кожній точці були бурхливі оплески вдячности.

Парох о. Іван Тихович провів молитву і поблагословив страви. У радісній атмосфері проходив бенкет.

У заключному слові д-р Евген Грабарчук дякував Ярославові Гавурові, що як управитель відчинив гостинні і приязні двері оселі „Верховина"; Василеві Босакові за зорганізування бенкету, Орисі Саляк за дбайливу передпродаж білєтів та паням, які, очолювані Евгенією Явдошин і Анною Грицковян, приготовили неперевершено смачні страви.

Митрофорний отець протоієрей Нестор Коваль закінчив це свято парафії і громади молитвою власного укладу.

Михайло Кіндрачук

Міністерство...

(Закінчення зі стор. 1)

ших вітчизняних виробників, З. Кулик зазначив, що продукція їхня потребує певного протекціонізму, оскільки „на сьогодні в Україні існує інформаційна експансія з боку сусідніх держав". Міністер інформації мав на увазі передусім Росію, визнавши, що на засоби масової інформації України здійснюється хоч не прямий, але „посередній" тиск з боку „китів російського інформаційного бизнесу".

Тому З. Кулик вважає, що створення Міністерства Інформації було правильним рішенням, хоч дещо запізнілим — аж на п'ятому році незалежности.

Відповідаючи на запитання журналістів щодо українських передач в Росію, міністер інформації ствердив, що до квітня минулого року в Росію транслювано першу програму українського радіо. Однак через заборгованість у 143,000 рублів передачі було припинено без попередження. Громадське російське телебачення, передачі якого заборонено в Україні щойно недавно, заборгувало українській стороні 15 млн. рублів.

Заявивши, що Міністерство Інформації не проводитиме цензуру, З. Кулик зазначив, що функціонування недержавних програм і передач на державних каналах визначатиметься певними угодами. Він повідомив, що його установа внесе на розгляд Верховної Ради питання про створення палати, яка видавала б ліцензії недержавним програмам. З. Кулик ствердив, що міністерство не підпорядковуватиме собі засоби масової інформації, „а лише сприятиме їм у праці, розповсюджуючи офіційну інформацію".

Наприклад, під час президентської передвиборчої кампанії, сказав З. Кулик, Міністерство Інформації слідкуватиме „за наданням кандидатам рівних прав для висвітлення своїх програм в телеефірі, на шпальтах газет тощо. Іншої ролі немає".

Створення Міністерства Інформації скритикував Громадянський Конгрес України, ліва організація, яка активно домагається відновлення трансляції російських передач в Україні. ГКУ звинуватив Президента у порушенні Конституції, оскільки, на думку членів ГКУ, Міністерство Інформації забирає у Верховної Ради конституційне право доступу до телерадіомовлення.

З. Кулик також повідомив, що від 1-го січня зазнають змін два державні телеканали — УТ-1 і УТ-2. Не вдаючись до подробиць, він пояснив, що в багатьох областях України перші канали перекриває місцеве телебачення, що, на його думку, не є нормальним явищем. Крім того, З. Кулик сказав, що в Криму до квітня наступного року два українські канали, а також місцевий канал „Крим" виходитимуть кожен на своєму каналі. На сьогодні канал „Крим" перекриває УТ-2.

Українці вчаться...

(Закінчення зі стор. 1)

ним управлінням Міністерства Юстиції України в Криму актів реєстрації 17-ох політичних партій із загальнокримським статусом, оскільки вони можуть бути зареєстровані тільки Міністерством Юстиції України.

Президент Кучма порадив створити групу, до якої увійдуть представники органів влади Криму і правники з метою віднайти шляхи для вирішення всіх проблем. Голова держави зазначив, що до друку вже готується науковий коментар до основного закону України і що висвітлення Конституції є одним із основних завдань створеного Міністерства Інформації України та державних засобів інформації.

Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко виступив проти відкриття торговельно-економічного представництва Автономної Республіки Крим у турецькому місті Стамбул, назвавши ці прагнення керівництва Криму неправомірними і політично невиправданими.

Президент погодився, що кримський уряд не має уповноважень на та-кий крок, оскільки це функція Міністерства Закордонних Справ України та Міністерства Зовнішньо-Економічних Зв'язків і Торгівлі. На закінчення засідання Л. Кучма закликав претендентів на президентський пост припинити спекулятивні заяви щодо браку уповноважень у нинішнього Президента і запевнив, що уповноваження у нього достатньо.

Державний...

(Закінчення зі стор. 1)

Николсона як свій успіх, насправді цей випадок є „ще однією катастрофою, подібною до тієї, котру не так давно спричинив російський шпигун Еймс". В інтерв'ю для цієї газети директор Сі-Ай-Ей Джан Дойч повідомив, що Г. Николсон, як і Еймс, викликав підозріння тим, що витрачав грошей більше, ніж заробляв на своїй офіційній службі.

НАЙБІЛЬШ ВСЕБІЧНІ ДОСЛІДИ учнівських осягів у ділянках математики і природничих наук у багатьох країнах світу опубліковані в середу, 20-го листопада, виказують, що учні ЗСА заняли 17-те місце із 41 в природничих науках і 28-ме у математиці. У загальному це каже, що учні ЗСА стоять чуть-чуть пересічно краще з природничих наук і тільки мало що нижче пересічно у математиці. Опубліковані дані не вказують на драстичний занепад чи поправку освіти в Америці, але підкреслюють одне, що в ніякому разі ЗСА не зможуть виконати встановленої у 1990 році крайової освітньої мети — щоб учні ЗСА були найкращими в світі до 2000 року.

Українська Світова Спілка Професійних Учителів (УССПУ) розпочала організування Гуртків Плекання Української Мови (ГПУМ) по широкому світі, де живуть українці. Вже є десятки таких осередків і творяться нові. Є вони в Америці, Канаді, Румунії, Російській Федерації у Вороніжі, а найбільше таки в самій Україні (Київ, Харків, Донецьк, Кам'янець-Подільський, Слов'янське, Крим, Тернопільщина, Львівщина, Закарпаття і т. д.). Тому і під опікою УССПУ підготовляється перший світовий з'їзд ГПУМ у Києві в наступному році. Молодь листами вже висловлює радість з приводу спільної зустрічі Київ — серце України, Київ — джерело культурного насичення. Якже ж не бути там українській молоді цілого світу? До цього і йде підготовка.

Але ще багато місяців перед нами. Ми не гайнуємо часу. Вже тепер маємо зустрічі з відповідними програмами, які відповідають назві ГПУМ і здійснюємо клич 4-го світового з'їзду УССПУ в Києві минулого року: „За світову єдність і відродження Українського Народу, Української Культури й Української Освіти".

27-го жовтня, ц. р. був щасливим днем для філядельфійських ГПУМ-ців „Соняшники" і „Мальви". Їх представники, під опікою вчительки Олі Ничик

Юні друзі Українського Музею у Ню Йорку

Перший ряд від ліва: Зоряна Купецька (ГПУМ), Ірина Заклюк (ГПУМ), Тетяна Донкулич (ГПУМ), Іванна Тимчук (ГПУМ). Другий ряд від ліва: Зоряна Михайлович (ГПУМ), Оля Ничик — вчителька-опікун (ГПУМ). Учасники прогульки до Українського Музею в Ню Йорку.

і голови УССПУ Зиновія Квіта, відбули прогульку з Філядельфії до Українського Музею у Ню Йорку. На нас вже чекало привітне обличчя директора музею Марійки Шуст. Цей музей належить до малих музеїв міста. Ми там вже застали неукраїнських відвідувачів, відчули якийсь спокій і маґічний вплив нашої народньої культури. Почувались, як у своїй рідній хаті.

Пані Марійка приступила до пояснення. Ми уважно вслухалися в кожне її слово, ставили запитання, а вкінці почали цокати фотоапрати, щоб щось взяти зі собою на пам'ятку, бо ж, як щиро призналися, таку красу побачили перший раз. Подобались старовинні жіночі одежі і прикраси; дивувались, як так можна було це все гарно виготовляти; подивляти красу весільних вінків і на різні оказії. Побачили різницю цеї народної краси з різних областей України.

Особливо прикували очі чудові килими з різних околиць і різних часів України. А коли прийшло питання, чи хотіли б у ці строї вбратись і носити, то одноголосно погодилися. Бо ж принадною і захоплюючою такою є краса творчого духа українського народу!

Приємно було побачити вулицю ім. Т. Шевченка і церкву св. Юра в Ню Йорку. А яким був смачним український борщ в українському ресторані! Всі без виїмку були згідні, що музей дав їм щось гарного і культурного, чим вони всі збагатилися і стали юними друзями Українського Музею, який зустріне їх і нових друзів ще не один раз.

Програми ГПУМ — різноманітні. Вони проходять все в українській мові. Делеґати ГПУМ поїдуть на свій перший світовий з'їзд до Києва в наступному році. Українське вчительство Америки й Канади просимо організувати ГПУМ і зголошувати у нас. Українську громаду просимо про моральну та матеріяльну поміч.

Звертатись на адресу: UWAPE, Attn.: Z. Kwit, 804 N. Woodstock St., Philadelphia, Pa. 19130.

З. Квіт

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!